

Geografia Semestr 8.1 SP stacjonarne lekcja 1 - I tydzień

Temat: Środowisko przyrodnicze Azji

Zapoznaj się z tekstem.

Odpowiedz na pytanie: Dlaczego Azję nazywamy kontynentem kontrastów? Padaj 3 przykłady.

Odpowiedź prześlij na adres : dorota.baj-olszewska@ckziu1.edu.pl

Azja jest kontynentem wielkich geograficznych kontrastów. Termin *kontrast* wywodzi się z języka włoskiego i oznacza 'ostro uwydatniające się różnice, sprzeczności i przeciwieństwa'. W Azji występuje wiele obszarów i cech środowiska przyrodniczego, które są wyjątkowe, jedyne w swoim rodzaju, niepowtarzalne – zestawione razem tworzą właśnie kontrasty.

Położenie geograficzne Azji

Azja to największy kontynent na Ziemi. Jego powierzchnia wynosi 44,5 mln km². Zwarty obszar lądowy leży w całości na półkuli północnej i rozciąga się od równika aż do wysokich, okołobiegunowych szerokości geograficznych północnych. Na półkuli południowej położonych jest wiele azjatyckich wysp, m.in. duża część Archipelagu Malajskiego. Azja leży też prawie w całości na półkuli wschodniej – jedynym obszarem Azji znajdującym się na półkuli zachodniej jest Półwysep Czukocki.

Azja i Europa stanowią zwarty blok lądu i często obejmuje się je wspólną nazwą **Eurazja**. Już wiesz, że granica między tymi kontynentami ma charakter umowny. Europa często jest nazywana wielkim półwyspem leżącym na zachodzie Azji. Na południowy zachód od Azji, za Przesmykiem Sueskim i Morzem Czerwonym, znajduje się Afryka. Od Ameryki Północnej Azję oddziela Cieśnina Beringa o szerokości ok. 85 km. Położenie geograficzne Azji przedstawia mapa.

Ukształtowanie powierzchni Azji

Udział wielkich form powierzchni Ziemi w ogólnej powierzchni Azji					
Depresje	Niziny	Wyżyny		Góry	
Poniżej poziomu morza	0–200 m n.p.m.	200–500 m n.p.m.	500–2000 m n.p.m.	2000–5000 m n.p.m.	>5000 m n.p.m.
1,2%	23,2%	23,7%	38,9%	10,1%	2,9%

- Ukształtowanie powierzchni Azji charakteryzuje się wielkim zróżnicowaniem wysokości i rozległości form terenu.
- W Azji dominują obszary wyżynne i górskie. Zajmują one 3/4 powierzchni kontynentu. Azja jest najwyższym z zamieszkałych kontynentów. Średnia wysokość lądu wynosi 990 m n.p.m.

Wielkie kontrasty w ukształtowaniu powierzchni Azji	
Najwyższy łańcuch górski na Ziemi – Himalaje ; najwyższy punkt – Mount Everest ma 8850 m n.p.m. Na oznaczenie nazwy tego szczytu stosuje się też nazwy Czomolungma i Sagarmatha	Najgłębsza depresja znajduje się w rowie Morza Martwego i sięga do ok. 403 m p.p.m. (w zależności od poziomu wody)
Wielki rozległy obszar wyżynny w środkowej części Azji utworzony przez Tybet – najwyższą wyżynę na świecie (4–6 tys. m n.p.m.), Wyżynę Mongolską przechodzącą na północy w Wyżynę Środkowsyberyjską	Rozległe obszary nizinne : Nizina Zachodniosyberyjska oraz Nizina Turańska w Azji Centralnej. Wielkie znaczenie mają niziny uformowane przez rzeki. Należą do nich: Nizina Mezopotamska , Nizina Indusu , Nizina Gangesu i Nizina Chińska
Pasy równoleżnikowo ułożonych młodych gór faldowych otaczających tereny wyżynne biegnące w południowo-zachodniej i środkowej Azji. Tylko na tym kontynencie występują szczyty powyżej 8 tys. m n.p.m., 10 z nich znajduje się w Himalajach , a 4 w Karakorum	Duża liczba starych łańcuchów górskich leżących w północno-wschodniej części Azji, np. Sajany , Góry Czerskiego , Altaj